

Článek

Foreign policy and defence challenges (Zahraniční politika a bezpečnostní výzvy EU)

[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/633146/EPRS_BRI\(2019\)633146_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/633146/EPRS_BRI(2019)633146_EN.pdf)

Souhrn

Bezpečnostní výzvy plynoucí ze zahraniční politiky USA, Ruska a Číny

USA

Současné postoje administrativy pod vedení presidenta Donalda Trumpa podryvá spojení mezi Evropou a USA, které prosperovalo od konce 2. světové války.

- Prezident Trump **zpochybňuje existenci NATO** nebo alespoň členství USA. Ačkoli je odstup vysoce nepravděpodobný, tento přístup ochlazuje vztahy mezi NATO a evropskými spojenci. Prezident také vynakládá snahu ke stahování jednotek USA z kritických oblastí jako je Sýrie.
- **Odstoupení USA od Pařížské dohody** a absence společného politického postoje ke globálnímu oteplování minimálně zpomalí snahu v této oblasti, která má potenciál drasticky ovlivnit členy EU.
- **Odstoupení USA od Íránské nukleární dohody** stanovilo nejen nebezpečný precedent pro budoucí podobné smlouvy, ale má i ekonomické dopady na EU, jejichž podniky tak ztratily možnost investic v tomto regionu. Nemluvě o znovuoživení íránské nukleárního programu.
- Současná **ekonomická válka mezi USA a Čínou** dostala EU na rozcestí. EU se musí rozhodnout, zda-li bude stát za USA nebo se vydá vlastní cestou.

Rusko

Rusko pod vládou Vladimíra Putina se v posledních letech obrátilo proti západním demokraciím a důkazy silně ukazují na její nepřátelskou činnost proti Západu.

- Rusko stále okupuje **Krym**, přímo i nepřímo podporuje Doněckou lidovou republiku a prodlužuje tím občanskou válku na Ukrajině. Tento vývoj přímo ovlivňuje bezpečnost EU. Stále také existuje možnost eskalace konfliktu mezi Ukrajinou a Ruskem. Důkazem je například alarmující počet ruských vojáků na hranicích nebo konflikt o Azovské moře.
- **Zasahování ruských zpravodajských služeb v amerických volbách** v roce 2016 ukázalo, že mají kapacity a mandát ruského vedení k podbývání demokracie za účelem oslabení svých protivníků. Je tedy nutné, aby se členské státy EU připravily na možnost narušení jejich demokratického systému.
- Rusko se nadále přetváří v **autoritativní režim** jako byl jeho sovětský předchůdce. Nejasnost ruských voleb v roce 2018 a pronásledování a perzekuování opozice jsou toho důkazy. Bezpečnostní hrozby plynou jak z Ruska pod vedením Vladimíra Putina, tak i z mocenského vakua, které by zhroucení tohoto systému přineslo.
- Bezpečnostní výzvy plynou i z aktivit Ruska na **Blízkém východě** a početných vojenských cvičení jak Ruska tak NATO v **Baltských státech** a okolí.

Čína

Podobně jako Vladimír Putin se čínský prezident Si Ťin-pching stal de facto neomezeným vůdcem po změně ústavy v roce 2018, která mu umožní zůstat u moci po neomezenou dobu. Čína vyzívá EU zejména ekonomicky. Oblasti průmyslu, kterým dříve Evropa dominovala, byly částečně nebo plně přesunuty do Číny. Čína se tedy stala průmyslovou a ekonomickou velmocí. Ačkoli je Čína silným ekonomickým spojencem, mají se členskými státy EU rozdílné hodnoty. Pro EU spočívá výzva jak a jestli šířit svoje hodnoty mimo hranice Evropy, a pokud ano, tak do jaké míry tyto hodnoty přizpůsobit při vyjednávání s Čínou.

Čína také v posledních letech těžce **investuje do Afrických států** a získává tak velký vliv na kontinentě. Například při hlasování Organizace spojených národů africké státy ve většině případů hlasují s Čínou.

Ostatní bezpečnostní výzvy

- **Odchod Spojeného království z EU** nejen oslabuje ale i otrásá základy EU a stanovuje nebezpečný precedent pro jednotu EU. Evropa je silnější pokud bude čelit otázkám bezpečnosti společně. Díky terorismu a migrační krizi posledních let se v některých státech dostali k moci **populističtí politici**, kteří často zpochybňují roli EU a snaží se oslabit její orgány. EU musí těmto výzvám čelit aby se mohla sjednotit a společným jednáním zvýšit svoji bezpečnost.
- EU v posledních letech provedla kroky k větší interoperabilitě evropských armád. Ačkoli NATO může přímo prospívat z těchto kroků, objevily se kritiky a obavy zejména z duplicitní snahy. EU musí zajistit, aby nedocházelo k **duplicitě** a všechny výsledky programů EU byly plně kompatibilní se systémy NATO. Jejich spolupráce se musí rozšířit na vyrovnání vojenských sil ve východní Evropě kde má v současnosti Rusko lokální převahu v množství moderního vojenského vybavení.
- **Kybernetická bezpečnost** je vysoce aktuální v současnosti. Evropská společnost v některých oblastech vysoce spoléhá na informační systémy. Jejich ochrana by měla být pro EU v blízké budoucnosti prioritou. Je patrné, že státy jako Čína, Írán, Severní Korea a Rusko budují nebo už mají vybudované kapacity, se kterými mohou provádět a provádějí rozsáhlé operace v kyberprostoru. Ačkoli se tyto operace prozatím omezují na šíření dezinformací a ovlivňování veřejného mínění, je nutné předpokládat, že existují i kapacity, které míří na nezbytné systémy v oblastech jako energetika, finance, zdravotnictví nebo doprava.
- Ačkoli **terorismus** nemá příliš velký přímý dopad, jeho politické ohlasy mohou být zničující. EU musí zajistit odolnost společnosti proti útokům a nejlépe jim předcházet. Snahy ze strany EU se musí zaměřit na větší spolupráci svých bezpečnostních sborů a soudních orgánů. Je také potřeba zesílit vnější hranici a zajistit adekvátní kontrolu a evidenci všech, kdo přes vnější hranici vstupují.
- **Globální oteplování** je bohužel stále přehlíženo, ačkoli je to pravděpodobně největší globální hrozba, které lidstvo doposud čelilo. To se týká i bezpečnosti. Zejména se jedná o nedostatek vody. Pokud se situace bude zhoršovat, současné konflikty na Blízkém východě a v Africe a nebo zcela nové, by mohly vytvořit další nekontrolovatelnou migrační krizi v potencionálně obřím měřítku v porovnání se současnou situací.